



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philomathi Mvsae Ivveniles

Alexander <VII., Papst>

Coloniae Vbiorum [i. e. Amsterdam?], 1645

Pompeivs, Tragoedia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12750

P O M P E I V S,
T R A G O E D I A.

Quam Auctor, anno CIO IOC XXI,
cum forte rusticaretur, lusit, Sene-
cæ in morem, tum quoad œcono-
miam, tum quoad metrum, solius
oblectationis gratia; nec unquam
publice dari passus est.

A R G V-

A R G V M E N T V M.

CNeus Pompeius, Cnei filius, cognomen-
to & re Magnus, ter Consul, ter Trium-
phator, ubique victor ; deficiente foris ho-
ste, quem vinceret, civem domi invenit, à
quo vinceretur. A Cæsare in Emathia pro-
fligatus, in Ægypto appulit ; male confidens
alienis, jam destitutus à suis. Itaque, clam
fugiens hostes, palam ab hospite interficitur,
vera mentiti foederis fraude à Ptolemæo ex-
ceptus.

P E R S O N Æ.

VMBRA IVLIÆ, quæ prior erat Pompeii
uxor.

CNEVS. POMPEIVS MAGNVS.

THEOPHANES, à consiliis Pompeii.

ACHILLAS, Dux exercitus Ptolemæi.

CORNELIA, Pompeii uxor.

CHORVS PELVSIORVM.

CHORVS ROMANARVM MVLIERVM.

NVNCIVS.

Scena est ad littus Pelusii.

ACTVS

ACTVS PRIMVS.

VMBRA IVLIAE.

Pompeio, conjugii quondam suo, appellenti in Ægypto, atque ad Ptolemæum divertenti, male ominatur, ac suadet fugam.



*En, fuge, Pompei, male fidi littoris oras,
 Heu, fuge Niliaci barbarâ tecta ducis.
 Nefariis non degit hic terris fides,
 Non tuta profugis regio: secedant procul;
 Et levia in altum vela committant rates.
 Cruenta, victus, bella nequicquam fugis,
 Si male secundis unda te Zephyris vehit,
 Qua horrenda paces inter ancipites parat,
 Quaque execrandum stragis impendet malum.
 Incantus hospes quale perfugium petis?
 Fuge manum amicæ frontis hostilem procul.
 Iacuisse pueri fraude diceris senex;
 Nec patria meritos grata persolvat rogos.
 Iulia, vetustas pectore asservans faces,
 Enixa quondam pavida mentitæ necis
 Fœtus acerbos uxor, & propero nimis
 Exstincta casu, huc Ditis è regno volans,
 Linquo beatas sedis Elysia domos,
 Nuncia malorum; sortis extremæ vices
 Admoneo, & ima repeto fatorum loca,
 Nemusque & umbras umbra per amœnum sequor.*

Heu,

*Heu, fuge, Pompei, male fidi littoris oras ;
Heu, fuge Niliaci barbaræ tecta ducis.*

P O M P E I V S .

*Spe plenus, animos suos erigit, instaurandumque
bellum pollicetur, potentissimorum sociorum
armis adjunctis.*

Q *Vacunque cæli fulgida luces plaga,
Gradive, bellorum parens, tuque ô deùm
Sator, tonante sceptrâ qui nutu regis ;
Et quæ Latinum Patribus invidit decus
Infensa quondam Iuno ; quæque nitens Venus
Rosea albicantem luce respersit diem ;
Tuque ô Quirine, quæque inexstinctum foves
Ignem, atque dii penates, Ilii
Numen vetustum : adeste, & infaustos, precor,
Auferte cursus ; melior accedat piis
Fortuna bellis. omnia fluunt motibus
Addicta vestris ; quisquis invito velit
Pugnare cælo, quamquam & æquo dexteram
Obarmet ense, fasque vindictæ & deos,
Citior sagitta cadet hic emissa manu
Scytha fugacis, fulmine aut magni Iovis.
Cessare juvet, adversa quoties imminet,
Morasque trahere, siderum niteat nova*

Quo=

Quousque facies, placida quæ sortem ferat.
Effugimus, quodcumque portendens mala
Sidus nocenti lumine cucurrit polum.
Nunc & cruenta strage minitari necem, &
Patrio rebelles persequi ferro licet.
Status has vices mortalium alternas habet,
Atra ut sequatur nox diem, noctem dies
Clarus recipiat; varia sic rerum parens
Natura ludit, læta lachrymis implicans,
Fabula inopino semper ut cadat exitu.
Eia agite, cives; Romuli clarum genus,
Prudens & astus, mente generosa latens,
Non timor in acie, debilem suasit fugam.
Prolusit ensis Emathæ in arvis meus,
Sensitque fata adversa, fugitque impetus
Lethi manentis. Hic adornandum est recens
Agmen, ubi fatis melior aspirat meis
Fortuna, & hospes excipit Phario puer
Spectandus ostro: tutus hic socios mihi
Vocabo ad arma: veniet &, tumidum bibit
Quicumque Nilum, lata portantem mari
Per ora septem divites undarum opes;
Et qui nitenti sole ferventem plagam
Sitiens arenis mobilem Libyam colit:
Hinc Maurus insignis veniet, illinc vagi
Acresque Numidæ, quæque ad Austrum extenditur
Amica tellus, quæque in occiduis jacet
Porrecta campis. Nec minus habet militum
Romana classis; mille in Argivum meæ
Voluntur æquor nobiles utero rates,

Armis

Armis onusto, milleque vagantur duces :
 Sparsit magis quam perdidit nostras opes
 Patriæ rebellis, ista nec jaçtet tumens
 Vicisse bella. Sumite antiquum decus,
 Atque arma cives, patria vel distet procul,
 Non illa secum robur atque animos tenet :
 Cadaver est, turrita quicquid mœnia
 Cingunt, nec urbes marmor insanum facit,
 Sed si qua virtus civium mentes colit
 Facilis negatas siderum tentans vias.
 Vos corde Romam geritis illustrem Patres,
 Quæ Roma domuit, quicquid exoriens videt
 Cadensque Titan, quæ subegit limite
 Ab utroque mundum, tota nunc vestro viget
 Spiratque vultu, hanc reddite suo Tibridi,
 Suoque cælo ; subeat & mentem, precor,
 Ansonia, libertas, parentes, conjuges,
 Natique parvuli, gravis quibus imminet
 In servitutem casus, ut recordiam
 Damnent parentum, quod tyranno subdita
 Patria servile tulerit cervix jugum.
 Heu, quale miseris instat, & quantum nefas !
 Mittentur umbris victimæ, qui vix frui
 Auris didicerint, citius ereptam sibi
 Vitam querentes, quam per ætatem viri
 Specimen avitæ ferre virtutis queant.
 Vos dicet hostes turba natorum innocens,
 (Si noscere hostem poterit, aut saltem loqui,)
 Vulneraque credet vestra. Qui haud prohibet scelus,
 Mandat parrari. Heu, quantus in bellis adest
Cæsar,

Caesar! cruenta sternat ut ciues manu?
 Vt ille priscus abeat à patria vigor?
 Nostro ut cruore purpuram regno paret?
 Non ita: Philippi nec perit in arvis decor,
 Quem bella toties clara monstrarunt satis;
 Quosque mihi comites fecit adversus labor;
 Non sic triumphis propior amittet dies;
 Non totus ego Pharsalia cecidi; manet
 Pompeius; & secunda stellantis poli
 Metitur oculis spatia; quem sibi vindicem
 Hucusque dicit Roma, mox dicet Patrem.
 Iungamus arma; vincat & numero phalanx
 Et robore hostes, cui socia stringat Pharos,
 Rexque Iuba foedus; sique bellantum agmina
 Majora cupitis, veniat, Eoum excipit
 Quicumque solem, quique fugientis natat
 Tigridis in undis, quique in Euphratis levi
 Illudit alveo: mea sequatur frigidus
 Vexilla Pontus, Colchis, & profugi Scythæ,
 Parthique, Alanique & nitescens Persidis
 Acinace manus, & propinquo decolor
 Phæbo Indus; omnis militet tellus mihi,
 Non illa iussus segnis excipiet meos.
 Vbi que norunt: ille rex pacem fovet
 Auctore Pompeio; ille victus destitit;
 Belloque cessit; quisquis & contra stetit,
 Mox cecidit hostis. Ite & omnes undique
 Accite populos, quosque domitor subdidi,
 Et queis peperci. Lætus imperia excipit
 Vterque. Nomen victor extendi piuum,

I

Quo

Quo nolui arma ; quosque non ferrum sibi
 Devinxit, illis aureas nomen sinu
 Fecit catenas. Orbis aut nostro fuit
 Subactus ense, aut cessit officiis libens.
 Vel ipse tumido qui imperat Nilo puer,
 Erratque campis agmina sororis fugans,
 Mihi, quicquid habet, id gratus acceptum refert.
 Regno parentem reddidi profugum suo,
 Hinc ille moriens mihi tueri divitem
 Mandavit aulam ; hæcque ipsa placandis vocat
 Præesse sceptris. Ibo, & adversas procul
 Arcebo turmas. prorsus haud cecidit suis,
 Quisquis alienas erigere dextra venit
 Potens ruinas ; resque componet suas,
 Firmare tennes ille qui externas potest.
 Interea eatur, qua posuit hospes dapes,
 Ditesque mensas. Fata fortunet Deus.

C H O R V S P E L V S I O R V M.

A luna, maris fluxu, fatisque, alternas fortunæ vi-
 ces describit ; atque, ab habitu athletarum in
 deterius vergente, Romanæ potentiæ casum
 argumentatur.

E Rgo stat varia sub vice mobile,
 Quicquid noctivago lumine Cynthia
 Præcingens tremulis motibus aspicit.
 Heu, nostris nimium proxima finibus
 Quem vitæ instabilis prodiga, rebus his

Cursus

Cursus ambiguos Cynthia dividit.
 Non sola undisoni murmuris æquora
 Alternis repetunt littora fluctibus,
 Et factò resluunt agmine, nescia
 Servandi requiem. Protinus omnia
 Fato humana ruunt irreparabili.
 Nec cessare licet: prospera non morant,
 Non adversa trahunt. Deprimit Hesperius
 Et durus tenebras trudit ad inferas,
 Quos vix ad superos Phosphorus efferens
 Casuros tenui luce refuderat.
 Tempus fulmineo labitur impete,
 Cælorumque vagis cursibus imperans
 Pervertit celeri turbine subditos
 Terrarum populos, regnaque præliis
 Miscens, sollicitis corda potentium
 Curarum stimulis tangit. Hic ambitu,
 Hi luxu pereunt; ille superbior,
 Hic belli cupidus, desipientia
 Totum id nostra sibi fingit, & abditas
 Causas quærit iners. omnia temporis
 Cælique arbitrium perdit, & elevat.
 Certos imposuit Dædala limites
 Natura, & superum providus arbiter,
 Quos ultra nequeunt res sine labili
 Pertransire fide. Nec mala sæpius
 Arumneque nocent, quam bona mollibus
 Corrumunt opibus fataque prospera.
 Sic crescit validis robur in artibus,
 Et majora vigent corpora viribus;

*At, cum summa tenent, nec datur addere
 Ultra, in deterius squallida corruunt.
 Sic procera petit sidera vertice
 Quercus, nec modico germine pullulans,
 Ad terram subito pronaque concidit.
 Sic urbs Dardanii Martia Romuli
 Postquam finitimos vicit, & undique
 Antiquam Hesperiam, atque arva Proserpinæ,
 Pœnosque & gelidam subidit Illyrin,
 Et postquam Assyriam pugnam, & Achaicam,
 Piratamque vagum, & Pontica prœlia,
 Et Parthos celeres, Betis & accolas,
 Et magnas tumido nomine Gallias
 Disjecit, populis omnibus imperans,
 Quod summum tenuit, quod nimium fuit
 Felix, ut superos culmine tangeret,
 Tandem Roma suis viribus occidit.*



ACTVS

ACTVS SECVNDVS.

POMPEIVS.

Mala præfagit animo : nec fidit.

Quam facile dives quisque consilium alteri
 Donat, & egenus ipse non reperit sibi!
 Quam sæpe varians animus audendo tegit
 Vultu timorem. Verba percepit meus
 Mentita miles, speque non ficta cibo
 Vescitur, & hilaris mensa comescit famem.
 Me dirus ille, qui occupat mentem, dolor,
 Munus soporis & dapes prohibens, vetat
 Solamen istis aliquod ærumnis dari.
 Quo tendis, anime, quodve perfugium paras?
 Extrema cum te fata circumstent, quid hæc
 Commenta fingens quæris externam fidem?
 Aut unde, tot pressus malis, socium paras?
 Proles vetusti bella Ptolemæi gerit:
 Nec sua relinquet quisque, quæ dubius tenet,
 In sorte dubia ferat ut alienis opem.
 Tuteris alterum, alter erit hostis tibi:
 Vterque concors tela dimittat, tamen
 Confide nulli; mobilis in annis furor,
 Ætasque mollis, facta mutant illico;
 Amata relinquunt, quodque damnarunt, probant:
 Tenax virili regnat in dextra fides.
 Iubam requires? Pœnus hunc sanguis notat,

13

Acricque

Acrique tacitos mente subnectit dolos.
Parthos adibis? pugnat hic campis fugax,
Nec superat unquam montis elati juga,
Fraudique fidit, & venenis illitum
Committit auris debilis ferrum manus.
Quid Indus, aut Arfacidæ? in adversis perit
Ea, quæ secundis oritur in rebus, fides;
Et sorte vitam prospera quicquid trahit,
Occidet, amicas illa si mutat vices.
Qualis bipenni plurima sylvis labans
Annosa quercus, motat antiquum caput,
Nutatque, certumque legit ancipiti locum
Tremens ruiæ, talis in varias feror
Vtrinque partes, certus & casum sciens,
Incertus, ubi casurus, animi pendeo.

THEOPHANES. POMPEIUS.

Theophanes Pompeium recte sperare jubet; dum
 hic interea portetis variis, & vilis nocturnis, ter-
 retur, suspectamque habet fidem hospitis pueri.

THEO. **R**omane, veteris clara progenies Numæ,
 Quid insuëti corda sollicitat mali?
 Quid mæsta tecum loqueris, auræque anxio
 Murmure fatigas? pande curarum sinus,
 Malisque me me quæso consortem voca;
 Gaudere lætis, cui datum est, toties tuis.
 Effare, reddunt verba & ærumnas leves,
 Solers nec adeo quisque consilio viget,

Quin

Quin melius aliquid fando consultet sibi.
POMP. *Leviora damna voce relevari queunt.*
Graviore premimur sorte, quam minuat sonus:
Nec mentis illud ratio rimari velit,
Quod quisque novit, nimis & experto patet.
Vidi nefanda civium Emathios nece
Crevisse campos, grande Romulidum decus,
Et Roma verax ense fatali occidit,
Degener ut hostis victor Ausoniam premat.
Invisa sibi bella esse monstrarunt dii,
Nec una tandem signa miserunt necis.
Micans cucurrit fulgur hostiles super
Hinc inde classes, iter & obliquum secans
In nostra tandem se impulit moriens loca,
Nebulaque posuit obsitum multa caput.
Cervice recta vulnus expectans sacrum
Victima sub ictu pinguis ante aram stetit;
Sed ut securim dextra libravit, celer
Latensque volucris templa deseruit fuga.
Quid ille turmas nocte lymphatas agens
Cæci tumultus dubius exoriens pavor?
Cum quisque inanes metuit auras, nescius
Quidnam timeret, omnibus, nulli timens?
Conferere bello nolui oblato manum,
Sed militi cedens, prior didici à meis
Vinci, ut docerem ab hoste superatum quoque.
Admota ut acies, mansit in conspectu iners,
Ambigua, & amens horruit subito gelu,
Pallensque vultus terga respexit metu,
Sensuque dextras tela fugerunt pio.

Ast ubi canoræ bella sonuerunt tubæ,
 Fervidus in hostes hosti. hinc atque hinc ruit,
 Et glomerat acres vulneri intentans manus,
 Concurritur utrinque: gravior Pharsalicis
 Fit pugna in arvis, ulla quam cernat dies.
 Cætera silere lugubris cogit dolor;
 Seu fata, seu Cæsar, vel infernæ Stygis
 Turbæ nocentes, vel magis fuerint Dii;
 Vincimur, & æqua montibus tellus jacet
 Constrata tot funeribus, & rigui fluunt
 Amnes cruore civium. Sic ô duces
 Sic astra petitis? perditæ ac victi carent
 Sepulchro, & agros pondus externos premit,
 Habetque tellus ipsa tot tumulos sibi
 Tantis gravata & hinc & illinc civibus,
 Nec astra cernens assuetis vescitur
 Auris, nec illud noxium cœlum patet,
 Pluvium quod illi noster effecit cruor.
 Constiti ego, & amens horrui tantum nefas,
 Vertique vultum stragis aspectu horridæ,
 Scelusque scelere majus extremum dedi
 Turpi recedens ipse dux belli fuga.
 Hæc ille moriens fulgor, hæc subitus pavor,
 Ferrumque id hostia fugiens tandem, volunt.
 THEO. Resiste paullum fortis, & priscos voca
 In corda sensus; redeat hinc illud precor
 Quod regis frontis fuit amicum decus;
 Quamvis in aciem iniqua fors fuerit prior,
 Secunda nobis vota permisit tamen,
 Et jam serena luce prospexit Deus.

POMP. Vivam=

POMP. *Viramque damno, sceleris ex æquo ream,
Cum fudit acies, cumque defendit fugam.*

Fors illa vincit, ista fugientes videt :

*Plus hæc favendo nocuit ; ut peior nece
Vita aestimatur, turpe quam maculat scelus.*

*Vicisse vetuit ; juvit, ut fugerem : execror,
Quicquid favoris fata præstiterint mihi.*

*Ac si juvandum est ita, velim noceant magis,
Ne vilis adeo pateat in probris fuga.*

THEO. *Decora, fortis, valida, Romano duce
Sat digna potius illa, perniciem fuga*

Quæcunque vitat, acrior ut armis queat

Stetisse campo ; ad istud incolumis modo

Servaris, ut propinqua Ptolemæi tibi

Auxilia jungas. Nec tueri te abnuet,

Cui totus ore spirat antiquus parens,

Senileque viget, juvenis in vultu, decus ;

Vt, quas parens debuerat, has reddat memor

Puer ille grates. Simile simili gignitur,

Manetque posteros, quæ avitis insita

Vis enituerat. quisque majorum decus

Auxisse gaudet. Clara sic virtus parit

Sese, & labantes vivida æternat vices.

POMP. *Privata virtus se minoribus inserit*

Persæpe, avoque exoritur & similis nepos.

Non ista regibus favet fors : nascitur

Aut fit parenti absimilis ; immutat statum,

Pervertit aulam, ubique leges innovat

Rex ; regna dives teneat, id tantum cupit ;

Huc æqua, iniqua, vertit ; omnisque immemor

Officii, in una injuria totus memor ;
 Nec curat ingrati notam, sed civibus
 Libens relinquit, gratiæ ut reddant vices,
 Ipse altiora mente concipiens bona.

THEO. Exigua merita facile tegit oblivio,
 Nec subdito rex gratiam civi refert,
 Ne se minorem statuatur; at regi refert.

Tam insigne facinus ergo ab animis excidet?
 Nec te juvabit ille, qui vitam tibi,

Qui regiam acceptam refert? non aureis
 Tutabit opibus, quas ope recepit tua?

POMP. Falleris; in animo servat, & sumtu levi
 Rex merita pensat levia; sed damnat magis
 Letho rependens, magna quæ tenui nequit

Pensare præmio. Nec ulli unquam velit
 Ita debuisse, ut metuat & regno & sibi,

Si gratus illi reddat; aut, sin det minus,
 Ut sic precaria manus regnet. THEO. Patrem

Non ergo patriæ agnoscet, & clarum ducem,
 Quem sibi parentem donat extincti loco

Sacer senatus? quem senis tabulæ petunt
 Auletis? POMP. Haud hic regna Pompeius potest

Vnquam tueri, qui exul & victus fugit.
 Non hunc vocavit senior auxilio virum,

Sed eum triumpho nobilem quondam Africo,
 Et ense magnum, & mente majorem, Tagum

Qui prope fluentem victor extremo manum
 Cum sole sparsit, qui rebelles perdidit,

Idemque pacis pariter ac belli arbiter.
 Rex Pharius obiit; esto nunc vivat, tamen

Pom-

Pompeius obiit : fata commutant viros.

THEO. Remitte, precor, exæstuanter impetus

Mentisque desperantis insanos procul

Averte fluctus, nec ea sollicitum prece

Orasse pudeat sceptrâ, quæ quondam pio

Servasse regi iuravit, & merito tua

Vocare possis. POMP. Egone ut incautus senex

Pueroque fidam? THEO. Non adhuc fraudes puer

Didicit; tenello corde simplicitas viget,

Purusque candor. POMP. Non adhuc didicit fidem:

Sat enique celeres sponte nascuntur doli,

Magisque regi; sique non adsint, mea

Etiam in fideli fors adinveniet dolum.

Sed quis modo tam subitus aures perculit

Sonus? unde militum hæc repente cohors? THEO. Adest

Armis onustus miles, illustrem tenet

Cristaque & auro galeam, hic in clypeo vetus

Insigne portat, ille thoracem sequens

Nexumque segmentis sagum nitidis gerit.

ACHILLAS & POMPEIUS.

Achillas Pompeio & munera offert nomine sui regis, & fidem pollicetur atque amicitiam; arcana cum eo collaturus.

ACH. **Q**uam dulce regni columen, & felix bonum!
Hucusque nitor viribus, & animum sagax
Exacuo, & artes, ut potestas denique
Sit imperandi. non procul aberit à meis

Corona

Corona factis : ope deorum provehor,
 Semperque vetere majus exoritur recens
 Decus ; ut in alta sede consistat gradus.
 Docuisse regem munus antiquum fuit,
 Quo nostra virtus intimos iniiit sinus
 Nitentis aulae , cœpit & facilem sibi
 Captare populi gratiam , mox in novos
 Mutare fasces , cuncta consilio meo
 Sub pace regere , nec minus belli potens
 Militibus impero. Omen hoc faustum fuit ,
 Regi imperasse , dum ejus ingenium colo,
 Luxusque suaves in sero levis ocii ,
 Meque altioribus parem titulis gero.
 Sed ecce , Magnus hospes incessu obvius.
 Præferre dudum munera. O regum genus
 A stirpe ducens , patriæ meritum jubar ,
 Quem tot remoti longius gentes soli
 Sensere , in acri Marte quid posses manu ,
 Cujus triumphis una vix tandem dies
 Optatur , hoste Roma qua domito caput
 Attollat astris. Quando Niliacum decor
 Is forte regem manet , ut & partem ferat
 Felix honorum , teque bellantem libens
 Sequatur armis ; fœdus excipiens , rogat ,
 Vices regendi , & bella componas prius ,
 Ne vacua solers regna diripiat soror.
 Interea & istud pignus ingenue cape
 Fidei , verendus arma quæ gessit parens
 Phariis decora regibus , bello duces
 Quicumque Magno advenerit. tenui dedit

Quæ-

*Quædam papyro inscripta, quædam etiam meis
Arcana credidit auribus: peragam celer
Mandata: ab omni est liber arbitrio locus.*

POMP. *Veram parentis nosco progeniem sui;
Commisssa tutus auribus reddes meis
Qua dives æde regia nitenti latet,
Grati rependam muneris pretium, Di
Si quando lætas forte restituant vices.*

CHORVS PELVSIORVM.

Liberalitatem, muneraque prædicat, à rege obla-
ta Pompeio; & ob confœderationem bene au-
guratur.

D*isce hinc assiduis quemque favoribus
Ditare ingenuo pectore providus;
Velox adveniet dies,
Gressu quo redeat cito
Collucens gemino gratia munere.
Ductori Ausonidum fœnore cum pio
Gratas Isiacus puer
Doni restituet vices.
Concordi Charites manu
Vatum carmina concinunt,
Nexas, ut redeat triplex
In sese chorus orbita.
Has ridens peperit Venus
Partu non gravis unico,
Alvum thyrsigeri gerens*

Pinguens

Pinguem semine Osridis.
His non prægelidas hyems
Astringit glacie nives ;
Non æstus geminat fera ;
Frondosæ Nemees leo ;
Non imber pluvio cadit
Cælo sidere defluus ;
Sed ver purpureum nitet ;
Atque auris Zephyrus tepens
Circum mollibus evolat.
Vultu mixta rubentibus
Vernant lilia cum rosis :
Vestes barbaricæ procul
Splendent ; non color aureus ;
Non gemmæ, capitis jubar ;
Nodo sed coma tortili
Artem negligit artibus.
Nudæ membra nitentia
Hæ prolem Veneris decent
Vestes, ut choreas vago
Saltu circinet aptior.
Sic dantem repetit celer
Multo gratia munere.
Fronti perpetuus decor,
Membris grata protervitas,
Consertis manibus fides,
Regnat mutua gratiis.
Hac est ad superos tendere pervium,
Hac & cœlitibus te facies parem,
Queis est præcipui gloria nominis

Mundo

*Mundo munificam spargere copiam,
 Sic, mortalis adhuc, sis homini Deus.
 Spectabit populos funera post tua
 Aras ponere supplices,
 Pingues cedere victimas.
 Sic quodcumque iuvat Dei
 Terris nomen habet : sacer
 Ut templis colitur canis,
 Ut terris medicum genus
 Campis herba virentibus,
 Regnum Niligenæ pius
 Regi restituit suum
 Dux, & gentis amabile
 Pacis restituit decus.
 Certans officiis puer
 Arcto fœdere milites
 Mox addat comes hospiti :
 Regnet Roma superbior,
 Et tranquilla ferat secula posteris.*



ACTVS

A C T V S T E R T I V S .

T H E O P H A N E S .

Ostendit, spem vultu tantum simulare Pompeium;
at altum premere interim corde dolorem. Ipse
tamen Regis Ptolemæi, in auxilio afferendo, fi-
dem scrutari cupit.

Ictum miseria quod semel cecidit gravi,
Ut semper omni pectus oppressum malo
Iacet! ut secundis pavitat in rebus quoque,
Nec unquam ad ipsa letus exsurgit bona,
Quicumque fatis fuit in adversis miser!
Nimbosa ceu cum sæviit ventis hyems,
Horrensque multa nive sibi resolvit comas,
Ver pristina tamen signa glaciei tenet,
Rigetque, quamquam ætheria sol Tauri premat
Terga, & serenus luce transcurrat dies.
Fortuna felix redeat, affictos tamen
Gaudere piget, & rebus haud unquam datur
Sperare letis. Lata cui desint, cum
Angit cupiditas, invidia, luctus, dolor:
Cui sint, pavores mille sollicitum tenent,
Ne fors rapaci repetat instabilis manu.
Usque adeo felix nullus in terris viget,
Et fausta sint, infestave, ex æquo mala.
At quid peracti temporis fatum queror
Commune cunctis? decuit hæc semper ducem

Sôrs

*Sors agra Magnum, fronte dum ficta, palam
 Verax, lateret mentis attonitæ pavor.
 Conqueritur, hæret, metuit, horrescit, furi,
 Silet repente, & ora purpureus notat
 Rubor; inde pallor omnis in vultu redit;
 Omnis recurvat, nullus insistit color.
 Hen, quo malorum pondus hoc dirum irruet!
 Formidat hostes; hospitem metuit magis,
 Dolos ubique prævidet, reputat fidem
 Speciem esse fraudis, seque vix credit sibi;
 Adeo pererrat; quodque in extremis solet
 Adesse fati, omne consilium perit.
 Sed ipse, rebus qui unus auxilium potest
 Afferre lassis, hospes Isiacus brevi
 Aderit, suas & forsan adjungens opes.
 Sic sæpe præsens casus oppressos monet
 Meliora, quam ratio ferat. Videtis salus
 Est una, nullam noscere salutem; loco
 Cum quid supremo pendet, hoc unum scias;
 Si nil potes sperare, desperes nihil.
 Socias revisens interim classes, novi
 Quodcumque maneat aure pervigili bibam;
 Quid Cæsar audeat, quid hospitio favens
 Puer, an propinquet agmen, an segnis dolos
 Ancepsque tegat, eventus ingenium reget.*

K

ACTVS

A C T V S T E R T I V S .

C O R N E L I A .

Mariti fortunæ timens, angitur : deorum olim amphibologicis responsis , & nunc spectro novo Iuliæ defunctæ, territa , ad deorum opem confugit.

A Ge tam sævo turbine pressa
 Mens, heu, tantis victa procellis,
 Repete ô luctus lachrymosa graves.
 Non ægra modum pone querelis.
 Nam quæ pateris , vicere modum.
 Comites lapsam me regite ; dolor
 Æstuat imo pectore, dirus
 Incendia tot dum rapida ciet.
 Heu, quid questus improbe dolor, &
 Ferus ærumnas cumulans idem
 Lugere jubes , lugere negas ?
 Privata quisque damna complorat sua,
 De flere cuncta regis uxorem decet.
 Tu sancta cælum quæ incolis Pietas fave
 Aliquando miseris, quosque vexatos vides
 Satis, futuris æqua ne turbes malis.
 Feralis omen somnii avertant Dii ,
 Et vana in auras visa vertantur leves.
 Alterutra teneas fata Pompei, sequor,
 Vicumque sequor, inanis aut feriat pavor

Aut

*Aut verus, una adesse me uxorem iuvat.
 Lesboa nimis exilia non fauste pius
 Dediſti acerba; nulla cum menti quies;
 Cum nulla membris eſſet; absentis metus
 Mœrore gemino pectus oppreſſit meum;
 Sopor inquietus bella cum aſpectu horrida
 Spectanda retulit. Vidi in hoſtilem prius
 Intorta cædem tela, cum hærens vir viro
 Inſtabat urgens, jamque vincendo fugam
 Suadebat hoſti, terga vulneribus premens?
 Mox & periculis adſtiti, heu, quoties tuis!
 Te te per omnes enſe minitantem ſequi
 Turmas iuvabat, quando jam victus fugis;
 Et ſtrage fœda clara Dardanidum genus
 Exincta proles jacet in Emathia ſolo,
 Cærens ſepulchro, niſi tegat in undis cruor.
 Laceſſi, heu, qua voce probroſa deos!
 Mendax vocavi numen, inſpiens, leve;
 Oracla dubio & oris illudens ſono.*

*Romulei proceres Magnum per bella ſequuntur
 Ibitis Emathiam, ponent ubi fata quietem;
 Altera naſcetur Teucrorum à ſanguine Roma,
 Et novus externos circumfluet Albula campos.
 Ergone perennis cæde miſeranda quies
 Iſthæc manebat civibus? ſic molibus
 Vaſtis cadaverum patria ſurgit polo
 Altera? tepenti ſanguineus unda Tibris
 Ergone paternum retulit? heu, fallax deum
 Interpres, ut reſponſa perplexis latent
 Obſcura dictis ſemper, & certa Dii*

K 2

Ambage

*Ambage utrumque rebus eventum canunt.
 Heu, me futura, sed magis dubiam, lues,
 Magis timentem, cruciat. Infernis quid ò
 Iulia relictis sedibus vultu truci
 Terres? per umbras noctis arcanae tua
 Nam visa imago major humana, Stygis
 Abripere ad undas Magnum, & amissos diu
 Thalamos repetere, meque sectari, furens
 Diris: nocentes desine minari faces
 Iulia; sat ipse Cæsar immanis premit.
 Comites laborum, sortis extremæ vices
 Passæ, citato templa subeamus gradu,
 Placemus umbras conjugis; mox & deum
 Votiva sacris thura ponantur focus.*

CHORVS ROMANARVM MVLIERVVM.

*Deplorat civile bellum, & patriæ ruinam, ex diffi-
 dio, post mortem Iuliæ inter focerum & gene-
 rum orto.*

*S*Equimur miseræ, turba doloris
 Captiva sui, casusque prius
 Lugere lubet, quos vice nulla
 Reparare potens fortuna queat.
 Eheu, ubinam cernimus altæ
 Mœnia Romæ, qua Tiberis udo
 Labitur alveo? dolor erumpe;
 Non tenuis adest causa querelis.
 Illa maritum vulnere plorat

Raptum,

Raptum, natos hinc illa gemit,
 Altera fratrem; non quæque suam
 Queritur stragem: quicumque ruat,
 Poscit lachrymas undique nostras.
 Felix bellum, cernere læta
 Fronte ruinam, cum datur hostis;
 Non hostis adest, licet hic bellum
 Adsit, campo quicumque ruat
 Poscit lachrymas undique nostras.
 Perimit parentem natus, & natum parens;
 Fratri cruenta frater impendet nece;
 Quicumque pereat, civis hic noster perit.
 Qui tanta dirus bella commovit furor?
 Aut quæ libido cæca regnandi tenet?
 Eheu, propero Iulia casu
 Quantas trahis in Tartara tecum
 Terra ruinas!
 Paris, heu, quantas patriæ cædes!
 Iulia claram perdidit urbem
 Moriens: alvo Iulia tumida
 Enixa, necem peperit terris.
 Vteri noctem tenebris Ditis
 Cum commutat parvulus infaus,
 Tetro mundum turbine versat.
 Illa parentem pace sequestra
 Illa maritum junxit mulier,
 Stant unius thalamo nuptæ
 Publica veteris jura senatus.
 Non tam fortis regna tuetur
 Miles, non tam ditior auro

K 3

Rex,

*Rex, quam conjux foedera firmat,
 Regis mollit sedula mentem
 Et bellandi temperat iras.
 Huc, nisi prohibent pocula Lethes,
 Memor Elysias relinquens umbras
 Respice cives Iulia miseros:
 Vna parentem potes, una virum
 Regere, & fessis una quietem
 Ferre, & dominæ quicquid superest
 Gentis, patrio reddere Tibridi.*

CHORVS PELVSIORVM.

Romanarum calamitatum se socium profitetur,
 vexationis suæ originem repetens à fabula Pe-
 lei, fundatoris urbis.

*C*æde fraterna truculentus olim
 Peleus, frontem metuens parentis
 Æaci diram, procul egit urbe
 Gressum ab Ægina, peregrinus oras
 Mox ad externas properavit, illum
 Excipit campis lapidosa Trachin,
 Trachin horrendo memoranda casu.
 Qua maris regem rapuit procella,
 Qua maris sese dedit in procellas
 Vxor æternum lachrymosa, mortem
 Ore Ceyci querulo insequuta.
 Exul ut vidit volucrem per auras
 Peleus regem volitare utrumque,

Fugit

Fugit infaustæ regionis ædem,
 Non tamen fatum profugus reliquit.
 Tecta magnatis veniens Acasti
 Quanta te Peleus tulit, heu, Charybdis!
 Hospitæ fœdos fugiens amores
 Dum magis ponti scopulis rigens, &
 Integer perstas precibus; refundens
 Illa tentati sceleris furorem,
 Credulo dixit nimium marito:
 I, fave oppressis, miseris patentem
 Regiam præbe, tuus incubanti
 Adstitit noctu violentus hospes.
 Sensit, atque iram geminans Acastus,
 Ac dolos secum meditans latentes,
 Ducit in cæcos nemorum recessus,
 Peleus qua se spatiis per auras
 Inferit cælo, miser hic sopori
 Membra dum tradis, redit ille ad urbem
 Tramite occulto, levis ut jaceres
 Præda Centauris, subito biforme
 Nube prognati genus evagatur;
 Cum dii tantum vetuere crimen,
 Mulciber jussu gladium paterno
 Lemnius portat, rapis arma velox
 Et modo cæsim glomeras, rotasve,
 Nunc petis punctim, feriensque vulgus
 Omne prosternis cumulo jacenti;
 Inde te ultorem sceleris dolique
 Thessalus sensit modo gratus hospes,
 Sensit & ponti domitrix Iolchos.

Non tamen patris potuere mentem
 Flectere hi casus rigide severam,
 Bella non tantis agitata fatis.
 Turpe non scævi exilium pericli,
 Non tot emensi pelagi labores
 Prima cum intactum violavit æquor
 Navis, & remo domuit profundum.
 Impiæ, dixit, manet expianda
 Noxa adhuc cædis. Vagus, exul, erra,
 Urbem & undantis prope ad ora Nili
 Conde, purgamen sceleris, tuoque
 Nomine dona.
 Paruit natus, patriæque clivo
 Auctor hic miti fuit: inquietæ
 Noscimus culpæ mala, posteri nos
 Pelei, pœnam luimus nocentis;
 Semper, heu, mœstis agitamur undis,
 Semper insanos patimur tumultus.
 Turba Romani miseranda cives
 Sortis infidæ comites eisdem
 Nos habes tectis, miseros vetusta
 Lege fatorum sequimur dolentes;
 Ista nascenti patriæ cucurrit
 Stella, dum crimen lachrymans piavit
 Pauper, & exul.

ACTVS

ACTVS QVARTVS.

ACHILLAS.

Politicus irretitum gaudet Pompeium: multis im-
pie, & leges, & iustitiam, ipsasque adeo aras &
deos, criminatus.

BEne est; paratis Magnus implicuit plagis
Sese, expetitam præstitit dictis fidem.

Vicinus: amicæ frontis illectus dolis

Hospitia tuta credit, & rursus fera

Indicit hosti bella, rursus concipit

Iras, libido cæca sic regni vocat.

Iam fraude captus est, perage totum nefas

Solers Achilla, perage; non regem magis

Ad summa ducit facilis, aut brevior via,

Quam quæ dolosis implicat laqueis iter.

Omnis potenti regnet in ferro salus,

A fraude vires mutuet ferrum suas.

Si certa jaculo signa pertingas, nihil

Refert, an undas ictus an ventos secet.

Quacumque transit, omne si punctum tulit,

Iam vicit. unus laude vel probris notat

Humana finis facta: quo sistas gradum,

Non qua pererrans proferas, cautus tene.

Regnare, summum est fas, bonum, & summum decus:

Quodcumque regnandi geras causa, trahet

Illinc decentis nomen, & fas, & bonum.

K 5

Quid

Quid jura? Reges illa constituent sibi.
 Quid frans? fides vocetur. & pudor, & fides
 Pietasve mutant regis arbitrio vices:
 Effinxit ille numen in caelo deum
 Inane, & aras posuit, ut durum genus
 Ferosque populos arte mulceret pia,
 Donec recedens mentis ingenitus furor,
 Metu deorum facile servitio premi,
 Libensque domini posset imperium pati.
 Quos ara mites reddit, hos aula parat
 Regique fidos, seque rex templis magis
 Ponens colendum, nomen inscribit Dei.
 Hac arte priscus sacra constituit Numa
 Cultusque superis. Vna regnandi tenet
 Eademque mens, non una regnandi tamen
 Fraus, at recenti semper integitur dolo,
 Mutatque nomen: nulla re patriae movet
 Suadetque bellum, voce quam jaetas tenuis,
 Romane, pietas. Roma jam dudum perit,
 Hinc inde metuit, Rex sit è vobis uter;
 Oderit utrumque; dira te in clades vocat
 Etiam cupido; nosco regnandi vias,
 Iam jamque celeri forte percurram gradu,
 Et haec superbum regis aliquando geret
 Diadema frons, & sceptrà fulgenti manus
 Auro decora attinget: at ferrum prius
 Galeamque stat gessisse, misceri decet
 Aulam cruore: in hac parabo dexteram,
 Experiar id cervice Romani Ducis,
 Regumque cædi tela præludent satis.

POMPEIVS.

In utramque partem perplexus, tamen fidere & experiri recusat.

Auxilia quisquis, sede jam profugus sua,
 Externa querit, cuncta metuentem iuvat
 Herere curis, seque in incerto malis
 Vtrinque pressum, credere minori tamen.
 Ubique multum fraudis, & fidei parum,
 Nactus, miseris velut in extremis solet,
 Requirō mentis omne consilium mee,
 Versoque mecum dubius, ac tandem volens
 Quodcumque damno, pejus ut cogar sequi.
 Placet experiri gentis ancipitis fidem,
 Et dona pueri: levius his quicquam tibi est,
 Queis anime credas? siste præcipitem gradum,
 Descede procul, & dum licet, laqueos fuge.

THEOPHANES. POMPEIVS.

Multa invicem disputant de suspecta regis fide.

THEO. S^Pes una Latiae gentis, & patriæ decus,
 Romane ductor, segnis hinc abeat mora.
 Lagæus hospes omne consilio senum
 Suadente fœdus junxit, & socius tibi
 Sponndit arma; jamque propiori gradu
 Admōvit aciem, mille comitantur duces,

Et

Et mille currus ; ipse se medium tenet
 Vultu verendus puer, & auro lucidum
 Capitis coronat tegmen ; hinc illinc latus
 Annosa circum turba seniorum fovet,
 Te te requirit modo, te in amplexus vocat.
 Propera, quid hæres dubius incessu gravi ?
 Tranquilla, tuta, cernis, & tutum sinum, &
 Nostris quietum casibus portam prope ;
 Confide tandem. POMP. Nimia ne nos hic, vide,
 Fiducia nocens fallat ; alto quam bene
 Regum latentes impetus confers mari !
 Quod facile manet, id vertitur subito fretum,
 Et qua natabant levius, hic sorbet rates.

THEO. Adversa passus quisque, quam nimium timet !

POMP. Miser periculo credulus nimium est suo.

THEO. Iam foedus hospes firmat. POMP. An potius
 dolos ?

THEO. Quod regia manus statuit ? POMP. An pueri
 magis ?

THEO. Regum valida semper manus. POMP. Fallax
 quoque.

THEO. Senatus illum magnus hortatu regit,
 Irasque dictis mulcet, & prohibet nefas.

POMP. Nascetur horum citius è numero dolus,

Ni forte Rex concipiat. THEO. In tantum scelus

Omnes repente voce concordi patres

Coisse credis ? POMP. Scelera componi breve est.

THE. Cunctatur inde. POM. Tempus ut justum pareat
 Sceleri patrando, an ut datam revocet fidem ?

THEO. Iam dona misit. POMP. Dona regnantum time
 Infensa

Infensa semper. THEO. Mox feret opem. POMP. Cæsari?

THEO. Cui dona misit. POMP. Timeo donantis manum.

*Queis me tuerer, arma consulto dedit,
Non queis ferirem. Crede, regem commodo
Suo favere semper; in eum conferet
Officia potius, quem relaturum putet
Majora. quicumque miser, hoc ipso fuit,
Quod reperit omnes undique ingratos sibi.
Donare regis, foenerari dixeris
In cive; falsis illa nominibus tegit.
Consilia solers nutibus reddit suis
Congrua; probatur si quid, hoc totum sibi
Vindicat; iniqua coetui adscribit patrum.
Damnare simulans, vertit in laudes suas
Et fas nefasque; civium liber metu,
Amore gratus ipse, nec regno timet
Inhiare, quos tam vulgus invisos habet.
Sic aula felix vigeat, infelix tamen
Prematur inde civis. hanc Romæ luem
Arcere volui, artes, & ingenium improbi
Noscens tyranni, fata sed prohibent viam.
Ponam dolosis victus ut laqueis pedem.
THEO. Serum est cavendi tempus. à tergo ferus
Instabit hostis: medius hinc illinc times;
Decerne tandem, teque in alterutram para
Aliquando sortem. POMP. Eat, effugium mihi
Si forte manet, huic nititur patriæ salus.
Hæc me timentem reddit, hæc retinet gradum.*

CHORVS

C H O R V S P E L V S I O R V M .

Præ regum sollicitudinibus & periculis humilem
vitam laudat, ac sacrificiorum Ægyptiorum
cultum.

A Nceps dubio trepidat gressu,
Curas secum mille volutans,
Tandem gradu citato
Abiit, furente qualis
Mentis impete devius
Sortis arbitrio levi
Cedit impatiens malis.
Quanti, heu, Regis corda tumultus
Quantique premunt undique casus !
Expers somni, nosse quietem
Nescit ; vario torquet sese
Ipse rotatu ; non mensa famem
Bene compefcit, dum timet illic
Latuisse dolos. Nulla est regum
Libertas : sed splendida servi
Colla coronant auro. miseros
Sic illudens fors, nitida sibi
Mancipia trahit. Quo quisque super
Moderata pedem proferet, audax
Erit infelix nimis hoc ipso.
Pax inest humili loco,
Procul hinc abeunt metus,
Spesque sollicitæ & fraus ;

Bella

Bella non strepitu vocat
Tuba, nec raucis forum
Litibus dirum sonat ;
Non opes avida manu
Civium cumulat suæ
Grande vectigal domus.
Sed levem retinens colum.
Fila deducit pater,
Pollice in prono citat
Turbine intorto teres
Vellus, hinc glomerans legit,
Iugo mox telam locans
Leve subtegmen ciet,
Parvulos ut paupere
Induat panno suos.
Vivitur parvo bene,
Dulcis & sobolem quies
Educat ; nulli dolus
Textitur ; nulli fides
Frangitur. Templis Apin
Numen at colimus pium,
Nobilem lateri notam
Cornibus lunæ gerens ;
Aure non surda preces
Excipit : seu candido
Ductus ordine gentium
Venit ad thalamos piger
Memphin, ut fiat sacer :
Sive curriculo sibi
Constituto temporis

Redit

*Redit ad fontem senex
Mersus ut tandem mori
Vulnere excepto queat :
Seu futura retexere
Consulenti blandior,
Nec ferox renuit coli,
Et cibum placide capit.
Fata quos modice premunt
Pauperes, humili casa
Vigeant, vano haud juga
Spiritu montis petant.
Nactus hanc sortem puer,
Hac libens moriar senex.
Sed vox querelis mœsta quæ circumsonat ?
Romulea tristi turba ploratu suam
Heram reducit exul, & dextra levat.*



ACTVS

ACTVS QVINTVS.

CHORVS ROMANARVM. CORNELIA.

Queritur, inter perpetua bella se vivere; deque
malis illorum:

CHO. **A** Dversa semper fata Martigenam premunt
Urbem. vetusta lege, lachrymarum sumus
Dociles abunde. bella nascentem parens
Edocuit urbem, crevit illa armis ferox;
Sevitque bellis bella. Geniales thoros
Viduata linquit uxor, & thalamo virum
Frustrarequirens, revocat absentem, moras
Perosa belli, aut hostibus ferro dolet
Servire vinctum, aut cæde præreptum gemit.
Vix flore primo deserit patriam puer,
Et castra sequitur, omnis assidue malus
Mavors perennat. hoste perdomito plagis
Longe remotis, pejor exoritur domi
Hostis rebellans civis, & geminat mala.
Rite ô precantium aure si facili preces
Dii imbibistis, tollite eventus procul.
Male ominatis; vertite in melius, duci
Magno imminentem, & ultimam gentis luem.
Cæli per auras mille volitantes aedes
Hinc, & calentes inde fibrarum notæ
Deumque fata quot iterum exterrent malis?

CORN. Quacumque sese orbis per immensi plagas

L

Cornelia

Cornelia profert, numen invisum feret :
 Dardania fatis Roma turbatur meis :
 Meus iste casus ; gravibus ærumnis mea
 Vos damna vexant. Vna ego Metelli domus
 Feram ruinas ; vigeat illa atavis diu
 Quondam decora. quicquid adversi Deus
 Pepercit illis, omne fors cumulat mihi.
 Exilia thalamis mereor, in clades viros
 Damnata trahere, semper ut viduos lares
 Servare cogar. Divitem Crassi domum
 Vix & superbum limen ascendi prior ;
 Ut grata juvenem junxit amplexu Venus,
 Repente miser abripitur Assyria manu
 Moriturus ; illum ficta Parthorum fuga
 Dolis fefellit, dumque fugientes procul
 Ferro secutus instat à tergo minax
 Patrium relinquens agmen, in medium nemus
 Quæ rara quercus fronde planitiem tegit
 Devenit, altis qua per umbrosum viget
 Quacumque ramis, lenis & cedens iter
 Spatiosam ubique vallis exsolvit viam.
 Tum versa telis tota Parthorum cohors
 Repente jaculis mille confossum tegit.
 Nec ira tamen in cæde barbarica stetit.
 Informe tabo, exanime & abscissum caput
 Clamore multo rabida præfixum gerit
 Late per auras, quaque bellantes videt
 Cessisse socios, quaque Romanum decus
 Medius in armis strage multorum furit.
 Sed quid vetusta conqueror dudum mala ?

Majus

*Majus peractis terret addendum nefas.
 Sequitur idem Corneliam fatum tuam,
 O Magne conjux; hostis haud Paribo minor
 Cæsar cruentus sequitur, & ferrum vibrat.*

NUNCIVS. CORNELIA.

Cornelia discit à Nuncio cędem mariti fraudulen-
 tam; & post lamenta, furore plena, statuit ulci-
 sci facinus, ac tandem marito suo voluntaria
 commori.

NUNC. **O** Ccidimus: omnis quæ modo patriæ fuit
 Speranda ferro, periit à ferro salus.

Non est quod ultra gravior effundat minas

Fortuna, vires quando consumpsit suas.

Periere cuncta: plena sic saties tenet

Tandem malorum, ubi locus haud superest malis.

Depone lachrymas turba leviores, juvet

Laniare pectus; quisquis exundet cruor,

Non ille jussus vulnere immani fluet.

Præverte munus hostium, fatum decet

Urgere propere, quando remorari nequis.

Ne solve sensim capitis impexos diu,

Rescinde crines ocius; celeri manu

Discerpta circum colla canities fluat.

Tuque ô Metelli germen infelix, decus

Felicis aulæ, parce dicenti, precor.

COR. *Non rude miseriis, bene paratum conspicias*

Per damna pectus: omne concipiens malum

Animo præivi; quicquid extremum solet

L 2

Adeffe,

*Adesse, teneo, triste, miserandum, horridum,
Crudele, dirum, quodque vix fieri queat.*

Effare casus asperos : totam rei

Expone seriem, ede ; esse me miseram iuvat.

NUNC. Ut Magnus hinc abcessit Ausoniae parens

Ignarus, urbis unde praesidium suae,

Vnde arma peteret, explicans recta gradum,

Tandem citatus tendit ad littus prope,

Qua nostra classis haeret, adversum ancoris

lactis in aequor, tota fidorum manus

Vtrinque sequitur, uno & in vultu ducis

Affixa, varias mentis observat vices.

Non unus ipse, frontis obductae modo,

Modo explicatae geminae defigens humo

Lumina, silet nunc, nunc per obliquum rotat,

Mussatque secum tacitus, incerto rei

Dum pendet animo, cernit ex alto ratem

Properare cursu ; attollit hic vultum anxius

Quid illa portet, dumque cedenti freto

Adventat, ad se dexteræ nutu vocat.

Ut iussa sistitur socia pinus, refert

Infensa, saeva, & oris haud patiens moras,

Et dicta dictis implicans, hostem prope

Urgere ferro nunciat, gnarum fugæ

Viaque, rebus si quod effugium paret,

Festinet. Olli dirus in vultu furor

Ha sit repente, torvus obliqua polum

Intuitus acie, terque supplodens pede

Infremuit ore : usque adeo turbatis dii ?

Usque adeo sedit ira Romanas opes,

Et

Et libera patrum jura, & omnino pias
 Delere mentes? ergo vesanæ dolos
 Tentare cogor gentis. hoc dicto imperat,
 Rostrata pinus propior accedat solo,
 Qua vectus, unam, quæ hospitis superest, fidem
 Exploret. Ecce regio jussu venit
 Faselus illuc, parvus & sordens situ,
 Cui turpe veteri putret in ligno latus,
 Rimis fatiscit, malus in medio tremit,
 Non bene locatus; tenuis & circumrudens
 Rescissa stringit vela, & infracti salo
 Remi pererrant. Hanc ut aspexit ratem,
 Non regiam, non cultam, & auratis notat
 Signis carentem, renuit aspectu truci,
 Pellitque longe. placidus at juncta precæ
 Invitat illum, & voce submissa rogat
 Solers Achilles: Non alia pontum secat
 Quam parva pinus, tenue qua stagnat vadum
 Et pauper undæ littus, infidum subest
 Brevisque tractu classibus magnis iter.
 Excepit aure Magnus haud tuta, sono
 Mentita blando verba, nec dubius dolum
 Subesse dictis; ora convertens suis
 Fatur: Tyranni quisquis ingreditur domum,
 Servus repente fit, licet liber siet.
 Hoc foedus aut dissolvat, aut firmet caput.
 Eat: ergo ponit in cymba pedem;
 Et rapitur illinc vecta; transcurrit rudi
 Remo fluentes verberans undas cita.
 Romana longe classis eventum timens

Herensque in uno immota defigit duce
 Oculos, & animis prope stat abeuntem sequi:
 Ast ubi recedens littore adverso appulit,
 Qua regia adstat sede Niliacus puer,
 Patuere fraudes subito, & infandum scelus
 Retexit hospes. Qualis in taurum levi
 Somno jacentem gemina bellantum ruit
 Proles leonum, & alter in jugulum ferox
 Desævit ore, & alter invadens sinus
 Discerpit ungue; haud ille pugnandi potens
 Facilis cruentis præda vulneribus jacet,
 Sic dira circum turba ter ferro petens
 Adorta Magnum, terga, cervicem, caput
 Transadigit ense; occumbit exanimis; cruor
 Et hinc & illinc cæde purpurea fluit.
 CORN. Discede tellus, scinde tartareo specu
 Abusque mundum, conde barbariem sinu
 Late profundo. Tuque dominator freti,
 Absume diros fluctibus, sorbe impios.
 Quis hic nefandis horridus monstris locus?
 Quænam ista regio? Colchis? an campis Scythæ
 Passim vagantes? ubera Hyrcanæ viris
 Tigres ministrant? cautibus an horrens magis
 Emitterit illos Caucasus? quidnam meus
 Commeruit unquam, & hostibus conjux pius?
 Quis te calenti ponet elatum rogo,
 Humoque condet? NVNC. Vna non ejus potis
 Texisse cineres urna. ut infandum scelus
 Illuc peractum est; Regis imperio caput
 Pallens in auro nuper avulsum locant.

Mox

*Mox ipse vultu letus excipiens puer :
 Accede Cæsar, inquit ; hoc gratus tibi
 Munus paravi ; interim invisi maris
 Supinus ora truncus extrema jacet.*
 CORN. *Hæc ipsa Crassum adegit ad Carrhas lues.
 Ut fata eisdem sæpe nos urgent malis !
 Diversa quamvis quisque commutet loca ,
 Non damna vitat , sequitur huc illuc comes
 Insana Erinnys. video funestam undique
 Instare turbam ; liquit horrendæ Stygis
 Aliquando stagnum dira Tisiphone , comas
 Impexa turpes anguibus ; multa face
 Quatiens flagellum tristior Alecto furit.
 Huc grande rupto nube pallida genus
 Totum pererrans fœdat ætherium decus.
 Vidi ipsa thalamis improbas quondam meis
 Præire furias. tam Corneliæ nocent
 Connubia terris ? ergo tot perdens viros
 Superero monstrum ? ergo non pœnas luam
 Tandem malorum ? trahere per ardentis aquas
 Acherontis imi, merge Cocyti vadis
 Me me nocentem ; pone flammanti ream
 Phlegethontis alveo ; adjunge pœnarum mihi,
 Megæra, quicquid noxias animas premit.
 Cessas ? mihi uni parcis infense pia ?
 At cessa, & ingens pœna tunc vitæ datur
 Satis cruenta, quando stat votum, mori :
 Vel ipse leto vinceret vultu meam
 Conjux decorus pœnam, & ipsam judicis
 Molliret iram : ô ego per inferni loca*

Elysia

*Elysia ditis raperer ! ô tecum ferus
 Me quoque tulisset ensis ! NVNC. Infidi hospitis
 Linqnatur oracitius, & celeri fuga
 Abiisse liceat, concita celerem gradum,
 Effugia classis præbet undanti freto,
 Iam vela in altum laxat, & cursum ciet.
 CORN. Ibo, ibo, & ipsum regis invisi caput
 Adoriar armis ; ibo, & evellam manu,
 Hiante ab ictu, atque perfosso sinu
 Cruenta regis corda ; fœmineas quoque
 Delectat usque sanguis & ferrum manus :
 Vnaque nec unum facinus aspiciet dies.
 Vlciscar ipsa scelus, & incurvo fremens
 Scrutabor ungue pectus, & quicquid subest
 Præcordiis, id omne discerpens, cavas
 Tractabo sedes dextera ; & laceri sitim
 Sedabit hostis multus arentem cruor.
 Mox ulta cædes, tela convertam libens
 Nostroque figens pectori, concors viro
 Romana mulier propior exstincto cadam.*

ACCLA-